

สภาพปัญหาและความต้องการการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุรินทร์ เขต 1

Problems and needs of the supervision to enhance the instructional competencies of
teachers of the learning disability learners in primary schools of surin primary
educational service area office 1

ปิยะธิดา ช่างประเสริฐ^{1*}

Piyatida Changprasert^{1*}

¹สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

¹Surin Primary Education Service Area Office 1, Surin Province, Thailand

*Corresponding author, e-mail: Piyatidaaor@esdc.go.th

วันที่รับบทความ 29 พฤศจิกายน 2568

วันแก้ไขบทความ 24 มีนาคม 2569

วันที่ตอบรับบทความ 1 เมษายน 2569

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและวิเคราะห์ความต้องการการนิเทศ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 งานวิจัยนี้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศึกษานิเทศก์ จำนวน 15 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 168 และครูผู้สอนที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 338 คน และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการสอนและด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการ การนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษาและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า ทั้งศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีระดับการดำเนินการการนิเทศในระดับที่น้อยและมีความต้องการในการนิเทศในระดับที่มากที่สุด ดังนั้น ผลการวิจัยนี้สามารถไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้และยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวมอย่างมีคุณภาพ

คำสำคัญ (Keywords) : การนิเทศ, ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้, นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้, สมรรถนะการจัดการเรียนรู้

Abstract

The purpose of this research was to study problems and needs of supervision to promote teachers in learning capacity for learning disabilities learners in primary schools under Surin Primary Educational Service Area office 1. This research is mixed method research. The purposive sampling were 15 supervisors, 168 school directors, 338 master teachers in learning disabilities learners and in-depth interview of 5 teaching supervision experts in special education. The Instruments are the 1) questionnaire about problems and needs of supervision to promote teachers in learning capacity for learning disabilities learners under primary school and 2) in-depth interview form. The data analysis were percentage value, average and standard deviation. The qualitative data analyzed by content analysis. The research result found school supervisors, school directors, master teachers in learning disabilities learners were less of supervision in school and they were most highly needed supervision in school.

Keywords : Learning management competency, Teachers who teach students with learning disabilities, Students with learning disabilities, Supervision

บทนำ (Introduction)

“เด็กทุกคนควรได้เรียนในโรงเรียนปกติ” เพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมาย ด้านการศึกษาอีกหลายฉบับกำหนดว่า เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาตามความเหมาะสม ความชอบและความถนัดของแต่ละบุคคล เมื่อครอบครัวเลือกที่จะให้บุตรหลานเรียนในโรงเรียนใกล้บ้านเพื่อจะได้ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและเสียเวลาในการเดินทาง เด็กคนนั้นก็ควร ได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่ตัวเองและครอบครัวต้องการ นักการศึกษาเกือบทุกคนสนับสนุนแนวคิดนี้เพราะการที่เด็ก ๆ ทุกคนทั้งเด็กทั่วไป เด็กด้อยโอกาส เด็กอัจฉริยะและเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ใช้ชีวิตในชุมชนของตนเอง จะทำให้เด็กทั่วไปมีคุณภาพชีวิตที่ดี เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ใช้ชีวิตเหมือนเด็กปกติและเด็กทุกคนได้คุ้นเคยกับเพื่อนบ้านที่อยู่ในวัยเดียวกัน ซึ่งจะกลายเป็นมิตรภาพอันดีและได้ช่วยเหลือกันในอนาคต (ยุวดี วิริยางกูรและคณะ, 2567)

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้ออกประกาศกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก และบุคคลพิการซ้อน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) และในปี 2559 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้เป็น “ปีแห่งความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาสำหรับบุคคล ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ” ที่เน้นบริการการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมและการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ และคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาประกาศให้โรงเรียนใน

ประเทศไทยเปลี่ยนจากคำว่า “การเรียนรู้” เป็น “การเรียนรู้” ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 เป็นต้นมา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

ปีการศึกษา 2568 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีรายงานว่าสถานศึกษาของรัฐทั่วประเทศในสังกัดสพฐ. มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5,539,021 คน และข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนรวมในสังกัดสพฐ. ปีการศึกษา 2568 จำนวน 347,989 คน คิดเป็นร้อยละ 6.28 เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 309,272 คน คิดเป็นร้อยละ 88.87 ภาวะแอลดีจึงถือเป็นภาวะที่พบได้บ่อยที่สุดในโรงเรียนเรียนรวม (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2568) และจากข้อมูลสารสนเทศปีการศึกษา 2568 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า มีนักเรียนพิการ 9 ประเภท จำนวน 5,555 คน ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 5,249 คน คิดเป็นร้อยละ 94.49 ของนักเรียนพิการทุกประเภท และมีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 4,659 คน คิดเป็น ร้อยละ 89.87 ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทั้งหมด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 2568)

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้ให้นิยามไว้ว่า บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง บุคคลที่มีความผิดปกติในการทำงานของสมองบางส่วนที่แสดงถึงความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นเฉพาะความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน คือ การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ในด้าน ที่บกพร่องได้ทั้งที่มีระดับสติปัญญาปกติ เมื่ออยู่ในสถานศึกษา นักเรียนเหล่านี้มีลักษณะเหมือนเด็กทั่วไป ยกเว้นเรื่องการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ อาการที่ครูเห็นได้ชัดเจนคือ สติปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่สอดคล้องกัน นั่นหมายถึง คุณฉลาดเฉลียว พูดจาฉะฉาน ทักษะการใช้ชีวิตอยู่ในระดับดี แต่เมื่อต้องเรียนในห้อง เด็กเหล่านี้กลับมีความสามารถวิชาการต่ำกว่าเพื่อน อย่างน้อย 2 ชั้นเรียน (กุลยา ก่อสุวรรณ, 2553)

เนื่องจากจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนปกติเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีจำนวนมากในโรงเรียน แม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีนโยบายในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมแต่ก็ยังพบปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินการจัดการเรียนรวมอยู่หลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ ขาดผู้รับผิดชอบหลักที่ดูแล กำกับ ติดตาม บางโรงเรียนไม่มีการปรับเปลี่ยนสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนรวม ครูไม่เข้าใจกระบวนการคัดกรองและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การวัดและประเมินผลสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ รวมทั้งครูยังขาดเทคนิคการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ขาดการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานการจัดการเรียนรวมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว อาจเกิดจากการที่ครูไม่ได้รับการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการศึกษาพิเศษ หรือสถานศึกษายังไม่เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งวิธีการที่จะทำให้ครูสามารถพัฒนาตนเองในเรื่องการจัดการเรียน การสอนมีหลายวิธี แต่กระบวนการที่น่าสนใจและเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนคือกระบวนการนิเทศ ซึ่งเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนา

กระบวนการเรียนการสอนโดยการใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนทำให้ผู้สอนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะในด้านการสอน สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้สอนให้มีความมั่นใจในการปฏิบัติการสอนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ต้องประสานความร่วมมือกันอย่างจริงจังระหว่าง ผู้บริหาร ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ที่ต้องทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อนิเทศ กำกับ ติดตามและวางแผนให้การช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (ปิยะธิดา ช่างประเสริฐ, 2565)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ การนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาในกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการสอน

การนิเทศเป็นกระบวนการในการแนะนำช่วยเหลือครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถใช้นวัตกรรมทางการศึกษามาเป็นตัวช่วยในกระบวนการเรียนการสอนให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

Harris (1985) กล่าวว่า การนิเทศการสอน หมายถึง การที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำกับบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดเพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนที่ส่งผลโดยตรงต่อกระบวนการการที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน การนิเทศการสอนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนมากกว่าที่จะเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน การนิเทศการสอนเป็นงานหลักที่สำคัญของโรงเรียนและการนิเทศการสอนต้องเป็นไปเพื่อการคงไว้และการปรับปรุงกระบวนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน

วัชร เล่าเรียนดี (2553) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการสอนไว้ 7 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ (ครูหรือคณะครู) 2) การเลือกประเด็นหรือเรื่องที่สนใจจะปรับปรุงและพัฒนา 3) การนำเสนอโครงการพัฒนาและขั้นตอนการปฏิบัติให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบเพื่ออนุมัติการดำเนินการ 4) การให้ความรู้หรือการแสวงหาความรู้จากเอกสารต่าง ๆ และการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน 5) การจัดทำแผนการนิเทศกำหนดวัน เวลาที่จะนิเทศ 6) การดำเนินการตามแผน และ 7) การสรุปผล ประเมินผลการปรับปรุงและพัฒนาแล้วรายงานผลสำเร็จ

แนวคิดเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

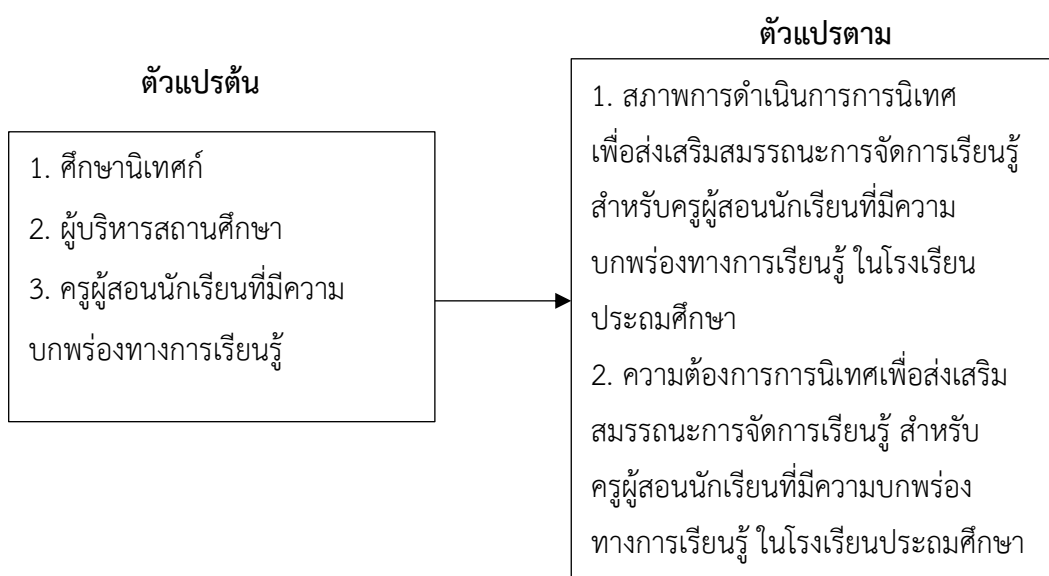
เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Learning Disabilities ใช้ชื่อย่อว่า LD เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทหนึ่ง ความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง ความผิดปกติของกระบวนการทางจิตวิทยา (Psychological process) อย่างหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ภาษา การพูดหรือการเขียน ทำให้บุคคลที่มีความผิดปกติดังกล่าวด้วยความสามารถในการฟังการคิด การพูด การอ่าน การเขียนหรือการเขียนคำนวณทางคณิตศาสตร์ สาเหตุของความบกพร่องทางการเรียนรู้ อาจ

จำแนกได้ดังนี้ คือ 1) การได้รับบาดเจ็บทางสมอง อาจจะเป็นการได้รับบาดเจ็บก่อนคลอด ระหว่างคลอดหรือ หลังคลอด 2) กรรมพันธุ์ ความบกพร่องทางการเรียนรู้บางอย่างสามารถถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ 3) สิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กภายหลังการคลอดเมื่อเด็กเติบโตขึ้นมาในสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง เช่น การ มีพัฒนาการล่าช้าด้วยสาเหตุบางประการ การขาดสารอาหารในวัยทารกและวัยเด็ก การสอนที่ไม่มี ประสิทธิภาพของครูตลอดจนการขาดโอกาส ในการศึกษา (ผดุง อารยวิญญู, 2544)

วัตถุประสงค์การวิจัย(Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับ ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษา
2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 3,156 คน จำแนกเป็น ศึกษานิเทศก์ จำนวน 15 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 297 คน และครูผู้สอนที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 2,844 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 290 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 รวมทั้งสิ้น 522 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan (Krejcie and Morgan, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นศึกษานิเทศก์ จำนวน 15 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 168 คน และครูผู้สอนที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 338 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการ 16 เครือข่าย โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้ 9 เครือข่าย คือ 1) เครือข่ายเมืองสุรินทร์ 1 2) เครือข่ายเมืองสุรินทร์ 3 3) เครือข่ายเมืองสุรินทร์ 5 4) เครือข่ายเขวาสินรินทร์ 5) เครือข่ายศีขรภูมิ 1 6) เครือข่ายศีขรภูมิ 3 7) เครือข่ายลำดวน 8) เครือข่ายจอมพระ 2 และ 9) เครือข่ายลำโรงทับ 1

ขั้นที่ 2 เลือกโรงเรียนจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่สุ่มจากขั้นที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 168 โรงเรียน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 157 คน และรองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 11 คน รวม 168 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 183 คน

ขั้นที่ 3 สุ่มครูผู้สอนในโรงเรียนจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เรียนรวมในชั้นเรียนปกติ ร้อยละ 40 ตามสัดส่วนของครูในโรงเรียน ได้จำนวนครูทั้งหมด 338 คน

ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์จะใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการสอน จำนวน 2 คน ซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษของเขตพื้นที่การศึกษาและจบวิชาการเอกศึกษาพิเศษ และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด รองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่จบวิชาเอกการศึกษาพิเศษและครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษาด้วยแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 กลุ่ม ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพการดำเนินการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษา จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติและด้านการประเมินผลการนิเทศมีการดำเนินการ อยู่ในระดับน้อยทุกกลุ่ม และความต้องการการนิเทศ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการ

วางแผนการนิเทศส่วนมากอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นศึกษานิเทศก์ที่มีความต้องการด้านการวางแผนการนิเทศอยู่ในระดับมาก ด้านการปฏิบัติการนิเทศและด้านการประเมินผลการนิเทศมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการและความต้องการในการดำเนินการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษา

ตำแหน่ง	สภาพปัจจุบัน	ระดับการดำเนินการ			ระดับความต้องการ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ศึกษานิเทศก์	1. ด้านการวางแผนการนิเทศ	1.97	0.54	น้อย	4.56	0.51	มากที่สุด
	2. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	2.19	0.58	น้อย	4.45	0.48	มาก
	3. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	2.05	0.63	น้อย	4.66	0.48	มากที่สุด
	ภาพรวม	2.07	0.59	น้อย	4.55	0.49	มากที่สุด
บริหารสถานศึกษา	1. ด้านการวางแผนการนิเทศ	1.76	0.66	น้อย	4.60	0.51	มากที่สุด
	2. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	1.95	0.75	น้อย	4.54	0.58	มากที่สุด
	3. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	1.96	0.76	น้อย	4.55	0.59	มากที่สุด
	ภาพรวม	1.89	0.72	น้อย	4.56	0.56	มากที่สุด
ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	1. ด้านการวางแผนการนิเทศ	2.04	0.99	น้อย	4.54	0.50	มากที่สุด
	2. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	2.08	0.98	น้อย	4.55	0.51	มากที่สุด
	3. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	1.54	0.51	น้อย	4.53	0.51	มากที่สุด
	ภาพรวม	1.89	0.83	น้อย	4.54	0.50	มากที่สุด

2. ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการสอนและด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 ท่าน เกี่ยวกับประเด็นปัญหา อุปสรรคในการนิเทศการสอน วิธีการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษา สรุปได้ดังนี้

ด้านการนิเทศการสอน พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านการจัดการศึกษาพิเศษทุกปีงบประมาณทำให้การดำเนินการไม่ต่อเนื่อง เปลี่ยนศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษบ่อย ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานส่วนใหญ่ไม่ได้จบวิชาเอกการศึกษาพิเศษ อาจทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอนหรือการนิเทศการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังขาดแนวทางและคู่มือในการนิเทศการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรกำหนดนโยบายด้านการศึกษาพิเศษให้เป็นนโยบายหลัก มีคู่มือหรือแนวทางการนิเทศ ติดตามการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่ชัดเจน และมีการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการศึกษาพิเศษให้กับศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในทุกโรงเรียน ส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ทุกชั้นเรียน พัฒนาคู่มือการนิเทศและดำเนินการนิเทศแบบกัลยาณมิตร

ด้านการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ พบว่า ครูต้องสอนเด็กที่มีความหลากหลายในชั้นเรียน ทำให้ไม่สามารถสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ ประกอบกับครูมีภาระงานนอกเหนือจากการสอนเป็นจำนวนมาก ครูส่วนหนึ่งไม่ได้ดำเนินการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ส่งผลให้การรายงานความก้าวหน้า การบันทึกและประเมินผลการเรียนไม่เป็นไปตามสภาพความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และครูส่วนใหญ่ ยังขาดความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ครูยังมองว่าควรให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนในศูนย์การศึกษาพิเศษหรือโรงเรียนเฉพาะความพิการหรือมีโรงเรียนเฉพาะสำหรับเด็กกลุ่มนี้

ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรมีการพัฒนาครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเทคนิควิธีการในการจัดการเรียนการสอน สร้างทัศนคติและความเข้าใจต่อผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ การออกแบบการจัด การเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ใช้รูปแบบการนิเทศแบบร่วมมือและแบบผสมผสานเพื่อให้เหมาะสมกับตัวบุคคลและบริบทของโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบของงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการดำเนินการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษานั้น ผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีความคิดเห็นว่าการดำเนินการนิเทศในระดับที่น้อย ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่อาจเกิดจากนโยบายด้านการศึกษาพิเศษที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้การดำเนินการ ด้านการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนไม่ต่อเนื่อง ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้จบวิชาเอกการศึกษาพิเศษทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนกลุ่มนี้และครูผู้สอนต้องสอนเด็กที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนทำให้ไม่มีเวลาในการวางแผนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สอดคล้องกับการวิจัยของปิยะธิดา ช่างประเสริฐ (2565) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการการนิเทศส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมในเขตสำนักงานศึกษาธิการภาค 13 ที่พบว่า ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูแกนนำจัดการเรียนรวมและครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในชั้นเรียนปกติ

มีความต้องการการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่อาจเกี่ยวข้องกับผู้บริหาร ครูและศึกษานิเทศก์ไม่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษครูไม่ได้รับการเพิ่มพูนความรู้ด้านการศึกษาพิเศษอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรเพ็ญ ทองโทและคณะ (2562) ซึ่งได้ศึกษาสภาพปัญหา ของการจัดการเรียนรวมโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านบุคคล ได้แก่ ครู/บุคลากร ผู้บริหาร ขาดความรู้ ความเข้าใจ ครู และบุคลากรทางการศึกษาพิเศษ ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ด้านนโยบาย ได้แก่ นโยบายขาดความชัดเจน ความไม่ต่อเนื่องของการกำกับและนิเทศ ติดตามการดำเนินงานจากผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์

2. ความต้องการในการดำเนินการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีความเห็นว่าการนิเทศอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยจึงทำให้เกิดความต้องการการนิเทศในการพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรวิภา ภาสภานนท์ และคณะ (2568) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า ควรมีการวางแผนการนิเทศติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วมและเป็นมิตร และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิริณา บุญวรรณ (2565) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศเรียนรวมเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สังกัดสพ.อุทัยธานี เขต 2 พบว่า การให้ความรู้ทั้งผู้ที่ทำการนิเทศและผู้รับการนิเทศอย่างถูกต้องและชัดเจน จะทำให้ผู้รับการนิเทศสามารถดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ปัจจัยที่สำคัญคือการพัฒนาครูผู้สอน โดยครูเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม คุณลักษณะของครูส่งผลต่อความสามารถและสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ใน ชั้นเรียนแบบรวมทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรวม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) นอกจากนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้ ตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาเป็นรูปแบบการนิเทศที่เหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดทำคู่มือการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ให้เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาศึกษา
2. ควรมีการศึกษาสภาพและความต้องการในการนิเทศของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความพิการประเภทอื่น ๆ เช่น ครูผู้สอนนักเรียนออทิสติก ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2559). *ผลการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ครั้งที่ 3/2559*. ค้นหจาก www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewID=46240&key=news_act
- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2553). *การสอนเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย*. สหมิตร.
- กิริณา บุญวรรณ. (2565). รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรวมเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7(4), 218-230.
- ปิยะธิดา ช่างประเสริฐ. (2565).การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการนิเทศส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมในเขตสำนักงานศึกษาธิการภาค 13. *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย*, 35(1), 65-78
- พรเพ็ญ ทองโท, ผกามาศ นันทจิรวัดน์, และดารณี อุทัยรัตนกิจ. (2562). ปัจจัยของความสำเร็จและสภาพปัญหาของการจัดการเรียนรวม โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ*, 9(1), 56-69.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2544). *เด็กที่มีความปัญหาทางการเรียนรู้*. แวนแก้ว.
- ยุวดี วิริยางกูร,วิมล เภาวัลย์,ภพรา นาพนัง. (2567). *ครูพิเศษในห้องเรียนรวมการสอนวิชาการและการจัดการพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). เชียงใหม่ : หจก.สารภีการพิมพ์.
- ยุวดี วิริยางกูร,วิมล เภาวัลย์,ภพรา นาพนัง. (2568). *ครูพิเศษของเด็กแอลดี เทคนิคการสอนและวิธีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่าน เขียน คิดคำนวณ*. (พิมพ์ครั้งที่ 1) . เชียงใหม่ : หจก.สารภีการพิมพ์.
- รวิภา ภาสกานนท์, พระครูสาธุกิจโกศล, วิเศษ ชินวงศ์. (2568). แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. *วารสารสหศาสตร์การพัฒนาลังคม*, 3(3).1-16
- วัชร เล่าเรียนดี. (2553). *การนิเทศการสอน Supervision of instruction*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). รายงานการวิจัย เรื่อง ความทั่วถึงและเท่าเทียมของการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. นนทบุรี : 21 เซ็นจูรี.

_____. (2562). การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนรู้รวมสำหรับเด็กพิการและเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ. นนทบุรี : 21 เซ็นจูรี.

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2568). รายงานนักเรียนพิการเรียนรวมจำแนกเขตพื้นที่การศึกษา. ค้นหาจาก <http://www.specialset.bopp.go.th>.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. (2568). สารสนเทศนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ปีการศึกษา 2568. สุรินทร์.

Harris, B.M. (1985). *Supervisory Behavior in Education*. 2nd ed. Englewood Cliff, New Jersey : Prentice-Hall, Inc.

Krejcie, R. V., Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement*, 30, 607–610.

<https://doi.org/10.1177/001316447003000308>